

Juryrapport Dr. C. J. Roosprijs 2026

De tweeëntwintigste sessie Topproefschriften tijdens de Internistendagen op 9 april was druk bezocht en werd besloten met de uitreiking van de Dr. C. J. Roosprijs 2026 voor de beste klinische proefschriften op het gebied van de interne geneeskunde. Deze succesvolle en gewaardeerde sessie komt tot stand door samenwerking van de Dr. C. J. Roosstichting met de NIV. De eerste prijs ging naar Bob Kullberg, de tweede en derde prijs gingen naar respectievelijk Rosa Wouda en Ellen Apperloo

De jury werd gevormd door prof. dr. H. A. H. Kaasjager (voorzitter), prof. dr. M. M. Levi, dr. E. A. Rozeman, dr. J. C. Roos, prof. Dr. J. W. A. Smit en dr. D. J. Stenvers

Eerste prijs

De eerste prijs is toegekend aan dr. Bob Kullberg voor zijn proefschrift getiteld ***Gut microbiota and pneumonia, From health to severe infection.***

Het proefschrift van Bob Kullberg is een prachtige verzameling originele studies die allemaal draaien om de rol van het microbioom in de darm bij de behandeling en het beloop van verschillende soorten infecties, zoals pneumonie, Covid-19, of sepsis. Het zijn merendeel methodologisch sterk opgezette en uitgevoerde experimentele en klinische studies met verassende resultaten, zoals de rol van het microbioom bij progressie van milde naar ernstige infectie, het trage herstel van het microbioom na zelfs een matig ernstige infectie en last but not least het nadelige effect van empirisch gebruik van antibiotica gericht tegen anaerobe bacteriën op het microbioom, en daarmee gepaard gaande, ook op de klinische uitkomst bij patiënten. Deze laatste bevinding was zelfs aanleiding de richtlijnen voor antibioticagebruik bij patiënten op de spoedeisende hulp aan te passen. Het proefschrift bevat een grote serie onderzoeken die stuk voor stuk van hoge kwaliteit zijn en gepubliceerd in vooraanstaande internationale tijdschriften. De jury heeft dan ook gemeend dit omvangrijke en degelijke wetenschappelijke werk met belangrijke klinische consequenties te moeten belonen met de eerste prijs.

Tweede prijs

Het proefschrift van Rosa Wouda 'Potassium and its effect on natriuresis and cardiovascular outcomes in health and kidney disease' laat zien dat kalium een belangrijke rol speelt in de regulatie van de vochtbalans en de bloeddruk. Hoewel

een hogere kaliuminname in de algemene bevolking is geassocieerd met een door het risico op hyperkaliëmie. Dit laatste geldt met name bij patiënten met chronische nierschade. De resultaten van de studies leveren een belangrijke bijdrage aan het begrip van de rol van kalium bij natriurese en bloeddrukregulatie, zowel bij gezonde personen als bij patiënten met chronische nierschade.

Het proefschrift combineert epidemiologisch onderzoek met *lager cardiovasculair risico, blijft de klinische toepassing hiervan ingewikkeld* zorgvuldig uitgevoerde klinische studies en vertaalt fundamentele fysiologische inzichten naar klinisch relevante uitkomsten voor de nefrologie. Het onderzoek laat zien dat de effecten van een verhoogde kaliuminname beïnvloed worden door factoren zoals geslacht, natriuminname, nierfunctie en het gebruik van RAS-remmers. Als verrassend resultaat laat dit proefschrift zien dat een verhoogde kaliuminname met name gunstig lijkt te zijn bij vrouwen met een hoge natriuminname, terwijl dit effect mogelijk beperkter of afwezig is bij mannen, patiënten met een gevorderd stadium van nierinsufficiëntie, en patiënten met proteïnurie die losartan gebruiken. Met name de afwezigheid van kaliumgeïnduceerde natriurese bij patiënten met chronische nierschade (CKD G3b–4) en de interactie tussen kalium- en natriuminname hebben directe consequenties voor dieetadviezen en behandelstrategieën in de klinische praktijk. Deze relevante bevindingen voor de nefrologische praktijk onderstrepen het maatschappelijke en klinische belang van dit onderzoek.

Rosa Wouda heeft niet alleen de klinische studies zorgvuldig opgezet, maar was ook verantwoordelijk voor de coördinatie en analyse van alle verzamelde data.

Het proefschrift omvat origineel onderzoek van hoge methodologische kwaliteit, waarvan de bevindingen niet alleen zijn gepubliceerd in gerenommeerde internationale tijdschriften, maar ook een waardevolle brug slaan naar de klinische praktijk. De jury is daarom van mening dat Rosa Wouda met dit proefschrift de tweede prijs ten volle verdient.

Derde prijs

Het proefschrift van Ellen Apperloo beschrijft onderzoek naar de rol van incretine-gebaseerde therapieën bij patiënten met overgewicht of obesitas en chronische nierschade, met en zonder diabetes. In het proefschrift worden verschillende klinische studies gepresenteerd waarin de effecten van deze behandelingen op metabole en renale uitkomsten worden onderzocht.

De belangrijkste bevindingen uit het proefschrift laten zien dat GLP-1 receptor agonisten leiden tot een significante daling van de albuminurie en een vertraging van de achteruitgang van de nierfunctie. In een grote meta-analyse wordt bovendien aangetoond dat SGLT2-remmers en GLP-1 receptor agonisten complementaire effecten hebben en goed gecombineerd kunnen worden. Tijdens behandeling met tirzepatide, een duale GIP/GLP-1 agonist, werd een nog sterkere daling van de albuminurie gezien.

De resultaten van dit onderzoek hebben geleid tot meerdere publicaties in vooraanstaande internationale tijdschriften. Het proefschrift wordt afgesloten met een gerandomiseerde klinische studie bij patiënten met obesitas en chronische nierschade zonder diabetes, waarin werd aangetoond dat behandeling met semaglutide ook in deze groep leidde tot een daling van de albuminurie van meer dan 50% ten opzichte van placebo. Deze studie is gepubliceerd in *Nature Medicine*.

Het is bovendien noemenswaardig dat Ellen Apperloo een groot deel van dit onderzoek heeft verricht naast haar klinische werkzaamheden als ANIOS en AIOS, en slechts gedurende een beperkte periode fulltime aan het onderzoek heeft kunnen werken. Dit onderstreept haar grote inzet en doorzettingsvermogen en laat zien dat zij in staat is klinisch werk en wetenschappelijk onderzoek op hoog niveau te combineren. De jury heeft dan ook gemeend dit uitstekende proefschrift te moeten belonen met de derde prijs.